

Na osnovu člana 70. Statuta Općine Stari Grad Sarajevo («Službene novine Kantona Sarajevo» - prečišćeni tekst broj 40/08), a u vezi sa Zaključcima Vijeća ministara i Akcionim planom za ispunjavanje zahtjeva iz Mape za liberalizaciju viznog režima za građane Bosne i Hercegovine; Načelnik Općine donosi

P R O G R A M

borbe protiv korupcije u jedinstvenom općinskom organu prave i posebnih općinskih službi Općine Stari Grad Sarajevo

UVODNI DIO

I POJAM KORUPCIJE

Korupcija kao društvena pojava definiše se na niz načina ili oblika, a svima je zajedničko da je korupcija povreda javne funkcije radi osobne koristi, odnosno otuđenje ili rasipanje javnih ili privatnih sredstava. Korupcija podrazumjeva direktno ili indirektno traženje, nuđenje, davanje ili prihvatanje mita (dara) ili neke druge nedopustive koristi ili mogućnosti koja negativno utiče na propisno vršenje službene dužnosti ili ponašanje onoga koji prima mito (dar) ili nedopustivu korist od toga. Svi navedeni oblici u kombinaciji mogu djelovati u pravcu narušavanja ugleda Općine Stari Grad Sarajevo i vlasti Bosne i Hercegovine u cjelini.

II PRAVNI ASPEKT

- Međunarodni standardi

Najznačajniji međunarodni dokumenti u oblasti borbe protiv korupcije, potpisani i ratifikovani od strane Bosne i Hercegovine su:

1. Krivičnopravna konvencija o korupciji od 27.01.1999. godine,
2. Građanskopravna konvencija o korupciji od 04.11.1994. godine,
3. Konvencija Ujedinjenih nacija protiv transnacionalnog organizovanog kriminala sa tri pripadajuća protokola od 15.11.2000. godine (još nije ratifikovana),
4. Konvencija o pranju, traganju, privremenom oduzimanju i oduzimanju prihoda stečenih krivičnim djelom.

- Domaće zakonodavstvo

U krivičnom zakonodavstvu Bosne i Hercegovine, a što je primjenjeno i u entiteskim propisima u ovoj oblasti, propisana su određena krivična djela koja spadaju u grupaciju tzv. krivična djela korupcije. Tako su u Krivičnom zakonu Federacije Bosne i hercegovine, u Glavi XXXI-KRIVIČNA DJELA PODMIĆIVANJA I KRIVIČNA DJELA PROTIV SLUŽBENE I DRUGE ODGOVORNE FUNKCIJE, propisana slijedeća krivična djela:

1. Primanje dara i drugih oblika koristi – člana 380. KZ FBiH,
2. Davanje dara i drugih oblika koristi – član 381. KZ FBiH,
3. Protuzakonito posredovanje – član 382. KZ FBiH,
4. Zloupotreba službenog položaja i ovlašćenja – član 383. KZ FBiH,
5. Pronevjera u službi – član 384. KZ FBiH,
6. Prevara u službi – član 385. KZ FBiH,
7. Posluga u službi – član 386. KZ FBiH,
8. Nesavjestan rad u službi – član 387. KZ FBiH,
9. Odavanje službene tajne – član 388. KZ FBiH,
10. Krivotvorenje službene isprave – član 389. KZ FBiH,
11. Protuzakonita naplata i isplata – član 390. KZ FBiH,

Iako se u navedenom nazivu glave KZ FBiH i nazivima krivičnih djela ne navodi posebno da se radi o krivičnim djelima korupcije, ova djela ostvaruju se preko krivičnih djela protiv službene dužnosti.

Krivična djela podmićivanja i krivična djela protiv službene i druge odgovorne funkcije su protivpravna ponašanja usmjerena protiv pravilnog funkcionisanja javnih službi, a u principu čine ih službena i druga odgovorna lica u vršenju svoje službene dužnosti. Izuzetak su krivična djela pronevjere, prevare i posluge u službi, koja pored službenog lica mogu izvršiti i lica na radu u državnom organu, preduzeću, ustanovi ili drugoj organizaciji kojoj je povjeren objekat napada. U izuzetke spada i krivično djelo davanja dara i drugih oblika koristi, gdje se kao učinilac može pojaviti svako lice.

U Općini Stari Grad Sarajevo postoji pravni okvir koji omogućava suprostavljanje pojavi korupcije i sankcionisanje njenih uposlenika koji rade na poslovima i zadacima izdavanja izvoda i uvjerenja iz matičnih knjiga i knjiga državljana i poslovima koji su u neposrednoj vezi sa navedenim poslovima, a koji su osnovano sumljivi da su počinili neko od naprijed navedenih krivičnih djela koje svrstavamo u tzv. koruptivna krivična djela ili su osnovano sumljivi da su počinili neku povredu radne dužnosti. Pored već spomenutog krivičnog zakonodavstva (KZ, FBiH i ZKP FBiH), u primjeni su:

1. Zakon o državnoj službi u Federaciji Bosne i Hercegovine («Službene novine Federacije BiH», br. 29/03, 23/04, 39/04, 54/04, 67/05 i 8/06),
2. Zakon o namještenicima u organima državne službe u Federaciji Bosne i Hercegovine («Službene novine Federacije BiH», br. 49/05),

3. Etički kodeks za državne službenike u Federaciji Bosne i Hercegovine («Službene novine Federacije BiH», broj 7/05),
4. Etički kodeks za uposlenike koji rade na poslovima i zadacima vođenja matičnih knjiga i knjige državljanja i izdavanje uvjerenja iz te evidencije,
5. Uredba o pravilima disciplinskog postupka za disciplinsku odgovornost državnih službenika u Federaciji Bosne i Hercegovine («Službene novine Federacije BiH, br.72/04).
6. Pravilnik o disciplinskoj i materijalnoj odgovornosti uposlenika Općine Stari Grad Sarajevo.

Ovim propisima, između ostalog, određena su ponašanja državnih službenika i namještenika koja mogu predstavljati povredu radne dužnosti. Povrede radne dužnosti u uskoj vezi sa pojavom korupcije su:

- neizvršavanje, nesavjesno, neblagovremeno ili nepažljivo izvršavanje službenih zadataka,
- ponašanje koje onemogućava, ili otežava ostvarivanje prava građana i drugih osoba,
- ponašanje koje narušava ugled Općine Stari Grad Sarajevo,
- sprečavanje građana ili pravnih lica u ostvarivanju njihovih prava pri podnošenju zahtjeva, žalbi, pritužbi, molbi i drugih podnesaka ili neodlučivanje po istim podnescima u zakonskom roku,
- davanje netačnih podataka koji utiču na donošenje odluka nadležnih organa ili izazivaju druge štetne posljedice,
- zloupotreba službenog položaja,
- vršenje diskriminacije pri vršenju dužnosti na osnovu rase, boje kože, spola, jezika, religije, političkog ili drugog opredjeljenja, nacionalnog ili socijalnog porijekla ili po bilo kojem osnovu i dr.

Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji službi Općine Stari Grad Sarajevo sistematizovani su i opisani poslovi, uključujući i poslove izdavanja izvoda iz matičnih knjiga i uvjerenja o državljanstvu.

III ANALIZA STANJA

Analiza stanja korupcije u Općini Stari Grad Sarajevo polazi od analize stanja korupcije u Bosni i Hercegovini koje su sačinjavale strane i domaće agencije. Ove analize pokazale su da gotovo svi anketirani građani smatraju da korupcija generalno postoji i da uzrokuje negativne elemente kao što su bitno smanjen obim funkcionisanja institucija, moralna erozija, povećan kriminalitet, smanjenje bezbjednosti, nejednakost pred zakonom i dr.

U zavisti od vrste i stepena prisustva navedenih i drugih vidova korupcije, istu možemo stepenovati kao:

- I STEPEN – korupcija koja je prisutna u državnim organima i ostalim javnim službama većine država savremenog svijeta,
II STEPEN – korupcija koja je kao pojava vrlo uočljiva i zabrinjavajuća, ali nije ugrožena institucija i
III STEPEN – sistem funkcionije po logici korupcije.

Općina Stari Grad Sarajevo ima za cilj i njene aktivnosti su da se sistematski, planski i najodlučnije suprostavi ovoj pojavi, što je i osnovni cilj Programa za borbu protiv korupcije u Općini Stari Grad Sarajevo. Ove aktivnosti su posebno važne sa aspekta stečenog ugleda, respekta i povjerenja u javnosti.

Primjena ovog Programa i svih raspoloživih instituta pravnog sistema u oblasti antikoruptivnog djelovanja će osigurati da se naponi koji se ulažu u očuvanje integriteta Općine Stari Grad Sarajevo usmjere na prevenciju, detekciju i pokretanje zakonom propisanih postupaka protiv počinitelja nezakonitih radnji. Obaveza je Općine Stari Grad Sarajevo da bude otvoreno i transparentno povezana sa MUP-om Kantona Sarajevo, PU Stari Grad, inspekcijским organima, disciplinским organima kao i drugim organima. Ukupan nivo profesionalnih standarda će se stalno poboljšavati radom i partnerskom saradnjom sa rukovodnim sastavom i drugim relevantnim strukturama a posebno sa MUP-om Kantonom Sarajevo, Odjeljenje za pravne poslove i inspekcijски nadzor.

Svi uposlenici su obavezni da svoje dužnosti obavljaju u okviru zakona, podzakonskih i provedbenih propisa, poštujući i uvažavajući instrukcije predpostavljenih, u skladu sa poslovima i zadacima radnog mjesta na koje su raspoređeni u skladu sa Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji. Lična je odgovornost svakog uposlenika da svoje dužnosti obavlja nepristrasno, etično i da svoje nadređene i rukovodioce obavijesti o svakoj uočenoj nepravilnosti.

Rukovodioci unutrašnjih organizacionih jedinica moraju prioritarno imati za cilj da čuvaju i poboljšavaju ugled Općine Stari Grad Sarajevo u cjelini, konstantno radeći na identifikaciji svakog tzv. Koruptivnog (neetičnog) ponašanja i poduzimanja odgovarajućih mjera.

P R O G R A M

I Principi borbe protiv korupcije

Sveobuhvatan sistemski i planski pristup u sprečavanju i borbi protiv korupcije obuhvata:

- a) edukaciju i javnu informiranost,
- b) eliminisanje uslova koji dovode do mogućnosti za korupciju,
- c) transparentnost i izvještavanje,
- d) unutrašnju kontrolu i mjere kažnjavanja.

Pri realizaciji planiranih aktivnosti, potrebno se pridržavati i sljedećih principa:

- princip volje,
- princip nediskriminacije i poštivanje sloboda i prava građana,
- principa legalnosti,
- principa koordinacije i saradnje,
- principa profesionalizma i usklađenosti u svim poslovima građanskih stanja,
- principa poštivanja planiranih obaveza,
- principa transparentnosti i otvorenosti.

II Zadaci

Eliminisanje uslova koji dovode do mogućnosti za korupciju

1. Proučavanje najbolje evropske prakse u oblasti građanskih stanja, posebno u vezi sa rukovođenjem poslovima iz ove oblasti, te predlaganje odgovarajućih aktivnosti koje su spojive sa propisanim načinom obavljanja poslova iz ove oblasti i propisanim načinom rukovođenja.
2. Iniciranje donošenja novih provedbenih propisa i instruktivnih akata, koji imaju za cilj efikasan i kvalitetan rad.
3. Raditi na poboljšanju mehanizma saradnje sa disciplinskim organima.
4. Eliminisanje sukoba interesa uposlenika i praćenje zakonske regulative koja reguliše ovu oblast.
5. Poduzimanje aktivnosti na usavršavanju i poboljšanju organizaciono-tehničkih mjera zaštite koje su propisane Akcionim planom.
6. Uvođenje objektivnih kriterija u postupku zapošljavanja, odnosno raspoređivanja uposlenika na ovim poslovima, s ciljem izbora najkvalitetnijeg kadra.
7. Obezbjedivanje uslova da se novi uposlenici na ovim poslovima, prije povjeravanja obavljanja tih poslova adekvatno educiraju, kako u pogledu primjene zakonskih i podzakonskih propisa, tako i u pogledu operativnog rada u sistemu izdavanja izvoda iz matičnih knjiga i uvjerenja o državljanstvu, odnosno da se upoznaju sa standardima rada koji podliježu unutrašnjoj kontroli, kao jednom od metoda preventivnog djelovanja na budući rad uposlenika.
8. Vršenje odgovarajućih sigurnosnih provjera za uposlenike koji rade na poslovima matičara, kao i uposlenika čiji su poslovi u neposrednoj vezi sa tim poslovima.
9. Kroz sistem ocjenjivanja i nagrađivanja djelovati stimulatивно na uposlenika u smislu da pravilan i zakonit rad bude cilj njegovog rada, koji kroz odgovarajuću periodičnu ocjenu se iskazuje u vidu uvećanja plaće u skladu sa zakonom, unapređenjem u više službeno zvanje, ili na drugi odgovarajući način u skladu sa zakonom...
10. Preduzimanje odgovarajućih organizaciono-tehničkih mjera zaštite u saradnji sa Agencijom za identifikaciju dokumenata, evidenciju i razmjenu podataka prilikom vršenja elektronskih provjera podataka iz matičnih knjiga i knjiga

državljanja, odgovarajućih mjera zaštite informatičkog sistema i baze podataka od neovlaštenog korištenja i sl.

11. Elektronskom razmjenu podataka korištenjem manjeg broja servera za razmjenu podataka shodno uputama i normativima Agencije, uspostavljanjem digitalno ovjerene elektronske evidencije matičnih knjiga i knjiga državljana.

Unutrašnja kontrola i mjere kažnjavanja

1. Ciljana kontrola i istraživanje eventualne korupcije, te preduzimanje odgovarajućih mjera.
2. Analiza svih predstavki i žalbi podnesenih od strane građana i sprovođenje brzih i efikasnih unutrašnjih istraga u vezi slučajeva korupcije, kao i osiguranje povratne informacije građanima (pojedincima).
3. Iniciranje postupka za utvrđivanje disciplinske odgovornosti i predlaganje izricanja mjera u skladu sa zakonom.
4. Pokretanje kod nadležnih organa disciplinskog postupka za uposlenike za koje postoje osnovi sumnje da su počinili krivično djelo, odnosno povredu radne dužnosti propisanu zakonom.
5. Sprečavanje i rasvjetljavanje eventualnih krivičnih djela iz Glave XXXI KZ FBiH- Krivična djela podmićivanja i krivična djela protiv službene i druge odgovorne funkcije i osiguranje potrebnih dokaza o ovim krivičnim djelima, poduzimanje potrebnih mjera i aktivnosti radi procesuiranja istih kod nadležnih organa krivičnog gonjenja.

Edukacija i javna informisanost

1. Edukacija, promovisanje i kvalitetnije sprovođenje Etičkog kodeksa za državne službenike i namještenike, te Etičkog kodeksa za uposlenike koji rade na poslovima i zadacima vođenja matičnih knjiga i knjige državljana i izdavanje izvoda i uvjerenja iz te evidencije.
2. Obuka uposlenika iz odgovarajućih oblasti.
3. Osposobljavanje uposlenika koji rade na izdavanju izvoda iz matičnih knjiga i uvjerenja o državljanstvu i uposlenika čiji su poslovi u neposrednoj vezi sa tim poslovima za rad na informatičkim sistemima koji će se koristiti u postupcima izdavanja, a posebno edukacije o mjerama zaštite i sigurnosti pri obradi podataka.
4. Osposobljavanje i edukacija za rad u postupku vršenja provjere vjerodostojnosti podataka koji predhode izdavanju izvoda iz matičnih knjiga i uvjerenja o državljanstvu, kao i kod njihovog obaveznog unošenja u informatiki sistem.
5. Godišnjim i drugim periodičnim planovima edukacije predvidjeti obuku uposlenika za rad na sistemu za izdavanje izvoda iz matičnih knjiga i uvjerenja o državljanstvu.
6. Osiguranje i realizacija odgovarajuće stručne i specijalističke obuke uposlenika u cilju sprečavanja korupcije.
7. Proaktivno djelovanje prema medijima, informisanje javnosti o aktivnostima matičnog ureda.

Transparentnost i izvještavanje

1. Sprovođenje interne kampanje o Antikorupcionom programu u oblasti građanskih stanja za borbu protiv korupcije sa osvrtom i naglaskom na opasnost i štetnost korupcije.
2. Izrada, objavljivanje promotivnih materijala i vodiča za pristup informacijama i objavljivanje pravila i procedura za ostvarivanje i zaštitu prava građana.
3. Obezbjedeње potrebnih materijalno-finansijskih sredstava i drugih potrebnih preduvjeta za provođenje mjera i aktivnosti ovog programa, izrada izvještaja o eventualnim slučajevima korupcije.
4. Koordiniranje pomoći i uspostavljanje efikasnije međusobne saradnje kako između organizacionih jedinica unutar Općine Stari Grad Sarajevo tako i sa spoljnim strukturama (tužilaštva, sudovi, inspekcije, druge institucije sigurnosti i dr.)

III Ciljevi i očekivani rezultati

Realizacijom planskih zadataka iz ovog Programa očekuje se suštinsko podizanje kvaliteta u radu Jedininstvenog općinskog organa. S tm u vezi, realno je očekivati veću spremnost građana da saraduju u borbi protiv svih oblika korupcije u javnoj službi, a samim tim i očuvanju sigurnosti društvene zajednice. Podizanje etičkih standarda na viši nivo će imati pozitivan uticaj na ukupne raspoložive kapacitete u oblasti profesionalnih standarda.

IV Nadzor nad sprovođenju Programa

Nadzor nad sprovođenjem ovog programa vršit će Pomoćnici Općinskog Načelnika i rukovodioci općinskih stručnih i posebnih službi.

Broj:01-05-110-2482/09
Datum:18.09.2009.godine

NAČELNIK OPĆINE

Ibrahim Hadžibajrić